

Piispa Vikström varoittaa kirkon rappiosta

Porvoon hiippakunnan piispa, Erik Vikström näkee vakavia merkkejä rappiosta kirkossa. Yksi merkki on se, että ihmisestä tehdään yhä suuremmassa määrin kaiken mitta. Toinen on se, että unohdetaan kristillisen uskon ja kirkon juuret ja perinne.

Viime hiippakuntavaltuuston kokouksessa piispa Erik Vikström painotti eräässä puheenvuorossaan, että hän on taistellut ja taistelee sitä vastaan, että Porvoon hiippakunta vedetään mukaan kirkon rappioon.

Rappio on Vikströmin mukaan sitä, ettei kirkko pysyttele kapealla tiellä hedelmättömän rotkon ja välinpitämättömyyden pohjattoman suon välissä.

- Hedelmättömällä rotkolla tarkoitan todellisuutta, joka ei tarjoa muuta kuin tuomioita ja etäisyyden ottoja. Siinä todellisuudessa on kuollutta, ja ihmisille tarjotaan kiviä leivän sijaan. Se on fanaattisuutta eri muodoissaan, Vikström selventää.

- Välinpitämättömyyden suolla tarkoitan todellisuutta, jossa käytännöllisesti katsoen kaikki on vailla tarkoitusta ja kaikki voidaan ratkaista tässä ja nyt ja ihminen on kaiken mitta. Siinä todellisuudessa ei ole mitään kiinteää, minkä päällä seistä, eikä juuria, jotka imevät ravintoa historiallisesta todellisuudesta ja yhteisestä perinteestä.

Huolta ja surua

Vikström sanoo seuranneensa rappiota syvästi huolestuneena ja murheellisena pitemmän aikaa.

- Arvioni mukaan rappio on alkanut eksegeetiikasta, ja keskeistä roolia siinä ovat näyttelleet Helsingin teologinen tiedekunta ja ajoittain myös kirkon oma koulutuskeskus Järvenpäässä.

Vikström muistaa jokseenkin vakavia keskusteluita, joihin kirkon johto on kutsunut juuri koulutuskeskuksessa.

- Jotkut opettajat siellä ovat olleet ja ovat vähän samoilla linjoilla kuin Jeesusseminaari Yhdysvalloissa. Eli linjoilla, jotka tähtäävät siihen, että poistetaan jopa Jeesuksen autenttisia sanoja siinä määrin, ettei jäljelle jää juuri mitään.

- Se on eksegeetiikkaa, jonka vakavasti otettavat tutkijat ovat paljastaneet mielikuvituksen tuotteeksi, mutta yhä se elää ja voi hyvin keskuudessamme, Vikström toteaa.

- Meillä on varsinkin suomalaisella puolella pappissukupolvi, joka elää tämän hajanaisuuden kanssa, kun on kyse suhteesta Jumalan sanaan. Olen yli 20 vuoden ajan taistellut pitääkseni tämän hapatuksen poissa Porvoon hiippakunnan pastoraalikoulutuksesta.

- Se ei silti suinkaan tarkoita, että kulkisimme laput silmillä, Vikström sanoo.

Seuraukset näkyvät

Pitkään jatkunut kielteinen kehitys näkyy piispa Vikströmin mukaan selvästi.

- Seuraukset näkyvät käsityksessä ja näkemyksessä Jumalan sanasta, pelastuksesta ja yleensäkin kristinuskosta. Seurauksillakin on seurauksensa. Ne johtavat eettiseen ja moraaliseen välinpitämättömyyteen.

- Tämä sopii kuin hansikas käteen postmodernissa yhteiskunnassa, jossa halutaan noutopöytä, josta kukin voi poimia mieleisiään ruokia. Eikä kenelläkään ole mitään sanomista siihen, mitä joku toinen valitsee. Se on yksityisasiasia.

- Tätä kutsun pohjattomaksi välinpitämättömyyden suoksi.

- Siinä yhteydessä totesin puheenvuorossani hiippakuntavaltuuston kokouksessa, ettei piispa John Shelby Spongilla ole asiaa yhteenkään saarnastuoliin Porvoon hiippakunnassa, Vikström havainnollistaa.

Vikström otti juuri Sponginkin siksi siitä syystä, että Helsingin yliopiston teologinen tiedekunta on kutsunut hänet luennoimaan. Kutsua on perusteltu sillä, että Sponginkin ajatukset ovat tärkeitä Uuden testamentin tulkinnan kannalta.

Vikström katsoo olevansa vastuussa kirkon julistuksesta eli siitä mitä saarnastuoleista sanotaan eikä sekaannu periaatteellisista syistä Sponginkin ympärillä käytävään akateemiseen keskusteluun.

Tarvitaan vastasanomaa

Vikström näkee Sponginkin sanoman konkreettisenä ilmauksena pohjattomasta välinpitämättömyyden suosta, josta hän puhuu. Sille sanomalla on saatava selkeästi muotoiltu ja ilmaistu vastasanoma.

- Nykyisin on meneillään hyvin syvä kiista, josta emme oikein ole tietoisia, Vikström korostaa.

- Kiista koskee sitä, tuleeko kristinuskon jatkossakin olemaan konkreettinen kristillinen liike, jolla on ollut aikahistoria. Liike, jolla on suuri kertomus kerrottavanaan. Vai tuleeko kristinuskosta gnostilaisuutta, Vikström tiivistää.

- Gnostilaisuuden kanssa varhaisella kristillisellä kirkolla oli hyvin radikaali ja vaikea kiista. Se lähtee täysin liikkeelle

ihmisestä ja hänen henkilökohtaisista elämyksistään. Kirkko valitsi historiallisen linjan, mutta nyt joudumme käymään saman taistelun.

- Uusi gnostilaisuus tihkuu sisään tuhansista kanavista ja rei'istä, ja se kulkee käsi kädessä täydellisen välinpitämättömyyden kanssa. Tähän sijoitan piispa Sponginkin, joka arvioni mukaan asettuu ratkaisevissa kohdissa historiallisen kristinuskon ulkopuolelle ja siten tekee ihmisestä kaiken mitan.

Tärkeintä on ihmisen pelastus

Se ettei ihmisen tule olla kaiken mitta ei silti tarkoita, että ihmisen saa työntää syrjään.

- Ehdottomasti tärkein asia kristillisessä sanomassa on ihminen ja ihmisen pelastuminen. Tärkeintä ei ole esimerkiksi se, miten kirkon käy, Vikström painottaa.

Juuri siksi, että kyse on ihmisestä ja ihmisen pelastumisesta, kirkon on Vikströmin mukaan välttämätöntä pitäytyä Jumalan sanassa, joka on Raamatussa ja joka on välittynyt perinteessä.

- Ellei kirkko tee sitä, se vajoaa välinpitämättömyyden pohjattomaan suohon.

- Samaan aikaan on tietenkin pidettävä huolta ihmisestä ja hänen tarpeistaan tässä ja nyt. Muuten kirkko ajautuu mainitsemaani hedelmättömään rotkoon.

- Tässä on tärkeää koetella henget ja tehdä kaikki voitava, jotta pysytään kapealla tiellä kahden ääripään välissä, piispa Erik Vikström sanoo.

Stig Kankkonen/AIB

(Julkaistu Kyrkpressen-lehdessä 3.3.05)